

Lefel 3

MEINI PRAWF CYMERADWYO

Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau

Cynnwys

	<u>Tudalen</u>
Cyflwyniad	1
Strwythur y cymhwyster	2
Nodau ac amcanion y pwnc	3
Cynnwys y pwnc	3
Cynllun asesu	4
Amcanion asesu	5
Canlyniadau	5
Cyflwyno cymwysterau i'w cymeradwyo	5
Gofynion rhesymegol	6
Gofynion gweithredol	7
Atodiad A	9

Mae hon yn **Ddogfen Reoleiddio** o dan **Amod B7** yr *Amodau Cydnabod Safonol o'r Amodau Cydnabod Safonol (Hydref 2018)*¹: *Cydymffurfio â Dogfennau Rheoleiddio*.

¹ <https://www.qualificationswales.org/cymraeg/cyhoeddiadau/amodau-cydnabod-safonol/>

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn nodi meini prawf cymeradwyo'r cymhwyster Tystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau a Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau. Mae'r rhain wedi cael eu datblygu drwy ymgysylltu gyda rhanddeiliaid, oedd yn cynnwys grwpiau ffocws ac arolygon ar-lein. Mae'r meini prawf cymeradwyo hyn yn cynnwys y gofynion mae'n rhaid i gyrrff dyfarnu eu diwallu wrth ddatblygu manylion a deunydd asesu ar gyfer cymwysterau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau.

Dylai'r cymwysterau hyn gael eu cynllunio i'w darparu gan amrywiaeth o ddarparwyr dysgu, gan gynnwys ysgolion ac addysg bellach ar gyfer dysgwr 16 oed ac yn hŷn.

Lle bo hynny'n briodol, dylai'r cymwysterau ganiatáu i ddysgwyr ddatblygu sgiliau y gellir eu trosglwyddo, gan gynnwys cyfathrebu, llythrennedd, cymhwysedd digidol a rhifedd.

Bydd y meini prawf cymeradwyo yn y ddogfen yn dod i rym o Awst 2019 ac yn cael eu hadolygu yn 2022.

Ym mis Mawrth 2017, cyhoeddodd Cymwysterau Cymru benderfyniad i gyfyngu ar gyfres newydd o gymwysterau mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol, a Gofal Plant² i'w haddysgu ar raglenni dysgu yng Nghymru a ariennir yn gyhoeddus. Mae'r gyfres hon yn cynnwys cymwysterau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau. Mae'r cymwysterau hyn wedi'u cynllunio i gefnogi dilyniant i astudio neu hyfforddi lefel uwch ac uwch.

Cyfyngir yr holl gymwysterau yn y gyfres i ddim ond un ffurflen fesul cymhwyster am gyfnod o bum mlynedd. Ar gyfer y cymhwyster hwn, mae'r cyfnod yn dechrau ar 1 Medi 2020. Mae hyn yn golygu mai dim ond un corff dyfarnu all ddyfarnu pob cymhwyster. Yn dilyn proses gaffael deg a thryloyw a gynhaliwyd rhwng Ionawr 2017 ac Awst 2017, mae Cymwysterau Cymru wedi contractio gyda chonsortium o City & Guilds of London Institute a CBAC i ddatblygu a chyflwyno'r holl gymwysterau yn y gyfres ar y cyd.

Ni fydd Cymwysterau Cymru ond yn cymeradwyo cymhwyster sy'n bodloni'r holl ofynion a nodir yn y ddogfen hon ynghyd â'r rhai a nodir yn yr *Amodau Cydnabod*

² <http://qualificationswales.org/media/2535/230517-determination-to-restrict-hsc-final-e.pdf>

*Safonol.*³ Wrth ddatblygu cymwysterau i fodloni'r gofynion hyn, mae'n rhaid i gyrff dyfarnu ystyried *Mynediad Teg drwy Ddylunio.*⁴ Rhaid i'r corff dyfarnu a gomisiynir hefyd fodloni'r holl ofynion a nodir yn y contract consesiwn a ddyfernir yn ystod y camau datblygu, cymeradwyo, gweithredu a chyflwyno cymwysterau.

Pan fo gofynion y Meini Prawf ar gyfer Cymeradwyo Pynciau a nodir yn y ddogfen hon yn wahanol i'r rhai a ragnodir yn yr *Amodau Cydnabod Safonol*, bydd y gofynion yn y ddogfen hon yn cael blaenoriaeth.

Strwythur cymwysterau

1. Rhaid i'r teitl cymhwyster sy'n ymddangos ar dystysgrifau, yn dibynnu ar faint y cymhwyster a gwblheir gan y dysgwr, fod fel a ganlyn:

Tystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau;

Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau.

2. Rhaid i fanyleb y Dystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau:
 - 2.1 gynnig ardystiad cymhwyster o 360 Awr Dysgu dan Arweiniad (GLH) i ddysgwyr a bydd angen ei ddiffinio yn nhermau Cyfanswm Amser y Cymhwyster (TQT) a chredyd;
 - 2.2 gynnwys unedau gorfodol yn unig (Grŵp A, gweler Atodiad A).
3. Rhaid i fanyleb y Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau:
 - 3.1 gynnig ardystiad cymhwyster o 720 Awr Dysgu dan Arweiniad (GLH) i ddysgwyr a bydd angen ei ddiffinio yn nhermau Cyfanswm yr Amser Cymhwyster (TQT) a chredyd;
 - 3.2 gynnwys unedau gorfodol (Grŵp A a B) (gweler Atodiad A);

³ <http://qualifications.wales/english/our-work/regulating-awarding-bodies/monitoring-awarding-bodies/>

⁴ <http://gov.wales/docs/dcells/publications/150727-fair-access-by-design-en.pdf>

4. Rhaid i ddyluniad cymwysterau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau sicrhau:
 - 4.1 bod nodau ac amcanion y pwnc yn cael eu hadlewyrchu yn yr asesiadau i alluogi dysgwyr i ddangos eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth;
 - 4.2 Ei fod yn cefnogi dilyniant dysgwyr o gymwysterau Iechyd a Gofal Cymdeithasol Lefel 2.
5. Rhaid i'r Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau gynnwys ymgysylltiad gorfodol â'r sector am o leiaf 100 awr, a rhaid i hyn gynnwys 60 awr o leoliad gwaith. Rhaid i'r fanyleb ddarparu manylion y gofynion sylfaenol ar gyfer gweithgareddau ymgysylltu â'r sector. Rhaid annog canolfannau i sicrhau, lle bo hynny'n bosibl, bod dysgwyr yn profi o leiaf dau leoliad yn ystod ymgysylltiad y sector.
6. Rhaid i fanylebau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau gynnwys y datganiad a ganlyn:

Mae'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau y mae'n ofynnol i ddysgwr eu cyflawni o fewn y cymhwyster hwn yn adeiladu ar gynnwys y cymhwyster Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Craidd. Argymhellir yn gryf bod dysgwr sy'n ymgymryd â'r cymhwyster hwn wedi cwblhau neu ar hyn o bryd yn ymgymryd â'r cymhwyster Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Craidd. Sylwch ei bod yn ofynnol yn Gofal Cymdeithasol Cymru y bydd angen cymhwyster Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Craidd ar unigolyn sy'n gweithio yn y sector Gofal Cymdeithasol i weithio o fewn rolau swydd penodol. I gael mwy o wybodaeth am ofynion i weithio o fewn y sector Cymdeithasol, cyfeiriwch at wefan 'Gofal Cymdeithasol Cymru'.

Nodau ac amcanion pwnc

7. Rhaid i gymwysterau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau alluogi dysgwyr i ddatblygu a dangos eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth yng nghyd-destun gwasanaethau Iechyd a gofal cymdeithasol. Yn benodol, dylai dysgwyr allu dangos eu bod:
 - 7.1 Yn deall yr egwyddorion a'r gwerthoedd sy'n sail i ymarfer Iechyd a gofal cymdeithasol a'u cymhwyso i ystod o gyd-destunau Iechyd a gofal cymdeithasol;

Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau

- 7.2 Yn deall ac ym myfyrio ar ffyrdd y gellir nodi ac ymateb i anghenion unigryw unigolion;
- 7.3 Yn deall ffyrdd y gellir hyrwyddo a chefnogi lles ac ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn o fewn iechyd a gofal cymdeithasol;
- 7.4 Dadansoddi, dehongli a gwerthuso damcaniaethau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol a myfyrio ar sut y gallent ddylanwadu ar arfer;
- 7.5 Yn ymwybodol o bolisi'r sector sy'n newid a sut mae'r newidiadau hyn yn effeithio ar ddatblygu a darparu gwasanaethau;
- 7.6 Yn defnyddio sgiliau llythrennedd, rhifedd, cymhwysedd digidol ac ymchwil fel sy'n briodol yn eu hastudiaeth.

Cynnwys y pwnc

8. Rhaid i gynnwys manylebau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau adlewyrchu nodau ac amcanion y pwnc.
9. Rhaid i fanylebau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau gynnwys:
 - yr holl gynnwys (Grŵp A a Grŵp B) a bennir yn Atodiad A;

Cynllun asesu

10. Bydd cymwysterau Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau yn cael eu hasesu 50% drwy asesiad mewnol a 50% drwy asesiad allanol.
11. Bydd y Dystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau yn asesu cynnwys o Grŵp A (gweler Atodiad A) trwy dasg a asesir yn fewnol ac arholiad a asesir yn allanol.
12. Bydd y Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau yn:
 - 12.1 asesu cynnwys o Grŵp A a Grŵp B (gweler Atodiad A) trwy dasg a aseswyd yn fewnol ac arholiad a aseswyd yn allanol;
 - 12.2 o alw tebyg ar gyfer pob dysgwr, waeth beth fo'r asesiad a wneir.

- 12.3 cynnwys asesu'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth y mae dysgwr wedi'i hennill trwy ymgysylltiad gorfodol y sector (o leiaf 100 awr, y mae'n rhaid iddo gynnwys 60 awr o leoliad gwaith)
13. Rhaid i fathau o gwestiynau, lle bo hynny'n berthnasol, roi cyfle i ddysgwyr ddarparu cymysgedd o ymatebion byr ac estynedig.
14. Rhaid i gynlluniau marcio nodi sut mae pob cwestiwn neu dasg asesu yn gysylltiedig â'r amcanion asesu.
15. Rhaid i fanyleb Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau gynnwys manylion cyfleoedd asesu, gan gynnwys ail-sefyll.

Amcanion asesu

16. Rhaid i'r asesiad o'r wybodaeth, y sgiliau a'r ddealltwriaeth sy'n ofynnol yn y fanyleb dargedu'r amcanion asesu canlynol yn unol â'r pwysoliadau a nodwyd:

Amcan	Gofynion	Pwysoliadau
AA1	Dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o ystod o gysyniadau, gwerthoedd a materion allweddol sy'n berthnasol i iechyd a gofal cymdeithasol.	O leiaf 20%
AA2	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth o egwyddorion a chyd-destunau iechyd a gofal cymdeithasol.	O leiaf 20%
AA3	Dadansoddi a gwerthuso damcaniaethau ac ymarfer iechyd a gofal cymdeithasol i ddangos dealltwriaeth, myfyrio ar sut y gallant ddylanwadu ar arfer, llunio barnau rhesymegol a dod i gasgliadau.	O leiaf 25%

Tabl 1.

Rhesymeg sy'n ofynnol: wrth gyflwyno'r fanyleb i'w chymeradwyo, bydd yn ofynnol i'r corff dyfarnu ddarparu rhesymeg ynghylch sut y penderfynwyd pwysoliadau terfynol yr amcanion asesu, gan gynnwys a fyddan nhw'n sefydlog ar hyd oes y cymhwyster neu'n amrywio o gyfres i gyfres.

Deilliannau

17. Bydd dysgwyr sy'n cwblhau'r holl asesiadau gofynnol yn llwyddiannus yn cael eu hardystio (gan fodloni unrhyw reolau cyfuno). Bydd cyrhaeddiad dysgwyr yn cael ei wahaniaethu fel a ganlyn:
 - 17.1 y Dystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau trwy raddfa raddio A * - E.
 - 17.2 y Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau trwy raddfa raddio 11 pwynt o A * A * - EE.

Cyflwyno cymwysterau i'w cymeradwyo

18. Wrth gyflwyno cymhwyster i'w gymeradwyo gan Cymwysterau Cymru, mae'n rhaid i'r corff dyfarnu ddarparu:
 - 18.1 manyleb;
 - 18.2 deunyddiau asesu enghreifftiol;
 - 18.3 dogfen esboniadol (dogfen rhesymeg) sy'n amlinellu'r rhesymeg y tu ôl i brif nodweddion cynllunio'r cymhwyster a gynigir a sut maen nhw'n alinio â chasgliadau *Adolygiad y Sector o Gymwysterau a'r System Gymwysterau mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol, gan gynnwys gofal plant a gwaith chwarae*⁵.

Gofynion Rhesymegol

19. Pwrpas y ddogfen rhesymeg yw cefnogi'r adolygiad cymwysterau a'r broses gymeradwyo ac ni chaiff ei chyhoeddi
20. Mae'n rhaid i'r ddogfen rhesymeg gynnwys esboniad dros:
 - 20.1 strwythur y cymhwyster, gan esbonio'r rhesymau dros y ffordd mae'r cynnwys wedi cael ei strwythuro;
 - 20.2 cynnwys dros amser ar gyfer asesiadau mewnol ac allanol;
 - 20.3 y dull o ddatblygu a diweddarau tasgau dros amser;

⁵ <http://qualifications.wales/english/qualifications/vocational-qualifications/sector-reviews/health-social-care-and-childcare/>

- 20.4 strwythur asesu gan gynnwys, pan fo'n briodol, y nifer, dyraniad y marciau a hyd asesiadau;
- 20.5 dehongli'r amcanion asesu, a sut maent yn berthnasol i wahanol gydrannau'r asesiad;
- 20.6 dylunio a chymhwyso meini prawf marcio;
- 20.7 sut mae'r cymhwyster yn adlewyrchu cyd-destun Cymreig;
- 20.8 y broses ar gyfer gosod a chynnal safonau yn y cymhwyster;
- 20.9 y broses a ddefnyddir i ddyfarnu'r cymhwyster, gan gynnwys rhesymeg dros y ffiniau gradd a gynigir wrth asesu a dyfarnu'r cymhwyster.

Gofynion gweithredol

- 21. Mae'n rhaid i'r fanyleb a/neu'r wybodaeth atodol nodi'r gofynion gwybodaeth a gallu (pwnc ac asesu/sicrwydd ansawdd), ar gyfer aseswyr, aswirwyr ansawdd mewnol ac aswirwyr ansawdd allanol.
- 22. Mae'n rhaid i fanyleb y cymhwyster gynnwys manylion eglur o'r gofynion gweithredol, gan gynnwys:
 - 22.1 ceisiadau;
 - 22.2 sicrwydd ansawdd;
 - 22.3 prosesau asesu allanol.

**Rhagor o
wybodaeth**

Dylid cyfeirio ymholiadau ynghylch y ddogfen hon at:

Ymholiadau
Cymwysterau Cymru
Adeilad Q2
Lôn Pencarn
Parc Imperial
Coedcernyw
Casnewydd
NP10 8AR

enquiries@qualificationswales.org

Atodiad A – Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau

Rhaid i fanyleb Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau gynnwys y cynnwys canlynol. Mae hyn yn 100% o holl gynnwys y cymhwyster.

Grŵp A: Cynnwys gorfodol

Bydd y cynnwys canlynol yn ffurfio cynnwys gorfodol cymwysterau'r Dystysgrif Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau a'r Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-destunau.

Maes Testun	
<p>1. Egwyddorion gofal ac ymarfer diogel o fewn gofal person-ganolog sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau.</p>	<p>1.1 Cyfrifoldebau proffesiynol, rolau ac atebolrwyddau gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>1.2 Deddfwriaeth, Polisiau Cenedlaethol, Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol a sut mae'r rhain yn effeithio ar ddarpariaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau yng Nghymru a'r DU.</p> <p>1.3 Materion a dulliau moesegol wrth ddarparu gofal sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau.</p> <p>1.4 Pwysigrwydd datblygu perthnasoedd cadarnhaol, ymddiriedaeth a chyfathrebu effeithiol ag unigolion.</p> <p>1.5 Sut i hybu gofal o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau.</p>
<p>2. Ffactorau sy'n effeithio ar dwf a datblygiad unigolion drwy gydol bywyd a sut mae hyn yn effeithio ar ganlyniadau, gofal ac anghenion cefnogi</p>	<p>2.1 Ffactorau sy'n effeithio ar dwf a datblygiad dynol drwy gydol bywyd.</p> <p>2.2 Modelau sy'n berthnasol i ffactorau sy'n effeithio ar dwf a datblygiad drwy gydol bywyd.</p> <p>2.3 Darpariaeth iechyd a gofal cymdeithasol i unigolion yng Nghymru i gefnogi twf a datblygiad.</p> <p>2.4 Cymharu sut mae unigolion a'r genedl yn monitro iechyd a llesiant.</p> <p>2.5 Dulliau hybu ac amddiffyn iechyd, llesiant a gwydnwch.</p>

Maes Testun	
3. Hybu hawliau unigolion drwy gydol bywyd.	3.1 Hybu hawliau unigolion. 3.2 Strategaethau hybu hawliau unigolion i wella iechyd a llesiant. 3.3 Rôl cyflogwyr wrth hybu ac amddiffyn hawliau unigolion. 3.4 Rhwystrau i gyfranogiad, herio anghydraddoldeb a hybu hawliau unigolion. 3.5 Hybu hawliau unigolion.

Grŵp B: Cynnwys (Diploma yn unig)

Bydd y cynnwys canlynol yn ffurfio rhan o gynnwys y cymhwyster Diploma Lefel 3 mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Egwyddorion a Chyd-deestunau a bydd yn cael ei wneud yn ychwanegol at y cynnwys gorfodol yng Ngrŵp A.

Meysydd Testun	
4. Deall sut mae cyflyrau cyffredin yn effeithio ar y corff dynol.	4.1 Mathau ac achosion o haint, sut mae heintiau yn cael eu trosglwyddo a chyflyrau sy'n deillio ohonyn nhw. 4.2 Achosion ac effeithiau amrediad o gyflyrau ffisiolegol. 4.3 Sut mae cyflyrau cyffredin yn effeithio ar y corff dynol. 4.4 Gofal a chefnogaeth wrth fyw â chyflyrau a heriau ffisiolegol. 4.5 Strategaethau lleihau risg sy'n gallu cael eu gweithredu i gefnogi iechyd a llesiant.

Meysydd Testun	
<p>5. Cefnogi unigolion sydd mewn perygl i gyflawni'r canlyniadau a ddymunir.</p>	<p>5.1 Ffactorau a fyddai'n gallu cyfrannu at unigolion yn bod mewn perygl o gam-drin ac esgeulustod.</p> <p>5.2 Ffactorau a fyddai'n gallu effeithio ar hawliau unigolion mewn perygl mewn iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>5.3 Gofynion deddfwriaeth, rheoleiddio a chodau ymarfer o ran diogelu ac amddiffyn unigolion mewn perygl yng Nghymru a'r DU.</p> <p>5.4 Dulliau o sicrhau hawliau unigolion mewn perygl mewn iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>5.5 Y ffyrdd y gall gweithwyr unigol a'r gwasanaethau maen nhw'n eu darparu hybu cynhwysiant.</p>
<p>6. Gweithio yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol (<i>lleoliad</i>)</p>	<p>6.1 Rolau swyddi, cymwysterau a sgiliau sydd eu hangen ar weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>6.2 Rôl cyfathrebu effeithiol, cydgynhyrchu, cydweithio, gwaith tîm a phroffesiynoldeb yn y sector gofal.</p> <p>6.3 Sut mae codau ymddygiad/ymarfer yn cael eu cadw a'u cymhwyso mewn lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>6.4 Diogelu ar waith.</p> <p>6.5 Sut mae dulliau'n cael eu defnyddio mewn lleoliadau i fodloni anghenion a gofynion unigolion.</p> <p>6.6 Sut mae deddfwriaeth Cymru yn effeithio ar ymarfer mewn lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol.</p> <p>6.7 Rôl myfyrio mewn lleoliadau gofal.</p>